

1. Bijlagen: werkdocument formats van de opgaven (Peildatum 18 april 2017)

Opgaven Duurzame Landbouw

Pilot regeneratieve landbouw en innovatieve ontwikkelingen, verbeteren bodemstructuur en kwaliteit



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel: CO₂-opslag berekenen/bepalen

Een gezonde bodem is essentieel voor een duurzame landbouw die ook in de toekomst voldoende voedsel en groene grondstoffen levert. Die gezondheid wordt voor een groot deel bepaald door het gehalte aan organische stof – ofwel de vastgelegde koolstof. Organische stof zorgt voor een betere opname van nutriënten door de plant, verzorgt het waterhoudend vermogen van de bodem en verbetert de bewerkbaarheid. Organische stof is ook voedsel voor bodemorganismen, zoals bacteriën, nematoden en regenwormen, die op hun beurt een gunstig effect hebben op de bodemstructuur en de weerbaarheid van het gewas tegen ziekten en plagen verhogen. Ten slotte fungeert het als koolstofopslag wat gunstig is voor het klimaat. Want hoe meer koolstof als organische stof in de bodem, hoe minder CO₂ in de lucht. Gebalanceerd bodembeheer, gericht op behoud van voldoende organische stof, komt daarmee zowel ten goede aan de boer als aan maatschappelijke wensen op het gebied van duurzaamheid en milieu. Vanwege het gebrek aan kennis en inzicht in mogelijkheden, de kosten en baten, willen de telers zich hiermee bezig gaan houden. Er zijn nog weinig boeren die zich inspinnen om koolstof vast te leggen. De telers van deze groep willen graag kennis verzamelen hoe ze hier zelf mee verder kunnen. Ze willen kijken wat de mogelijkheden zijn van het opslaan van koolstof en of we de CO₂-uitstoot op het eigen bedrijf kunnen reduceren. Er moet dan eerst wel gekeken worden welke factoren veel invloed hebben. Ze willen dit doen met informatie die BASF beschikbaar heeft in een module. Nauw verwant met de opgave CO₂-opslag zijn nog drie opgaven die bijdragen aan verbetering van de bodem: Bokashi, condens drogen uien en bodemleven stimuleren. Vanwege de samenhang worden deze drie opgaven hieronder nader toegelicht:

Bokashi: Een voorbeeld om organische resten om te zetten tot een zeer rijke bodemverbeteraar is bokashi. Bokashi is het Japanse woord voor 'goed gefermenteerd organisch materiaal'. Door toevoeging van effectieve micro-organismen (microferm) en het anaeroob (zonder zuurstof) verwerken van je resten, maak je van je eigen organische resten een waardevolle bodemverbeteraar. Om een optimaal resultaat te behalen worden meestal zeeschelpenkalkmeel en kleimineralen toegevoegd. Hierbij kunnen wegbermen gebruikt worden. We willen enkele bedrijven vragen de

Bokashi te maken. Het idee is de reststromen van bermen van het HWL te gebruiken en samen te komen tot een goed product, zodat deze reststromen niet verder afgevoerd hoeven te worden. Ook wordt gekeken naar de onkruiden uit de Bokashi en hoe het met de ziektekiemen in het product zit. In dit project is opgenomen om een proeftest te maken. We kijken op redelijke schaal wat mogelijk is en dan naar de afzetmogelijkheden en het kostenplaatsje.

Condens drogen uien: Door gebruik van een condens drooginstallatie wordt de warmte die vrijkomt bij het koelen van de aardappelen gebruikt om de uien te verwarmen en dus te drogen. De conventionele manier van uien drogen is door gebruik te maken van gaskachels en dus een fossiele energiebron. Deze condens droogtechniek is op deze schaal nog niet eerder toegepast en er bestaat veel belangstelling voor. Gevolg van deze nieuwe techniek is dat er natuurlijk ook veel uitgezocht moet worden en dat er meer risico, wat betreft goede werking, is dan bij het gebruik van gaskachels. Inmiddels zijn er drie koeltechnische bureaus benaderd, die een offerte zullen uitbrengen. De regie van het project is in handen van de betreffende agrariër.

Bodemleven stimuleren: De objecten zullen erop gericht zijn om meer bodemleven in de grond te brengen. Het idee is op een centraal perceel de objecten bij elkaar te leggen. Het kan dus zijn dat dit bemesting, schimmels, mycorrhiza's e.d. is. Dit wordt met de boeren samen bepaald. Dit zal waarschijnlijk bij een teler op praktijkschaal in herhalingen aangelegd worden. De groei van het gewas, het aantal planten en het wortelgestel worden centraal genoteerd. Daarna wordt per object de opbrengst bepaald. Uit het veld worden monsters gehaald om inhoudsstoffen en schilkwaliteit te bepalen. Telers kunnen ook zelf een bepaald object op hun perceel aanleggen.

Beleidskaders:

Visie landschapstafel duurzame innovatieve landbouw Goeree en HW

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

- Tot derde kwartaal 2017: Uitvoeren van een haalbaarheidsstudie.

- Eind 2017: Opstellen plan van aanpak

Bokashi

- Onderzoek naar Bokashi 2017: Verwacht wordt dat er op termijn ongeveer 2000 cub Bokashi beschikbaar is.

- Product: medio 2017

- Gebruiken product: november 2017

Condens drogen uien

De planning is dat de complete bewaar/droogloods in augustus 2017 zal worden opgeleverd. Bodemleven stimuleren

Groei, opbrengst en kwaliteit aardappelen.

Schilkwaliteit per object.

Bepaling objecten: maart 2017

Uitvoering demo: september 2017

Evaluatie eerste jaar: december 2017

Tweede jaar demo: september 2018

Eindevaluatie: eind 2018

Relatie met andere projecten:

- Relatie met duurzame landbouw: er moeten uiteindelijk keuzes gemaakt worden of en in

hoeverre landbouwgronden gebruikt worden voor productie van duurzame energie.

- Ruimtelijke ontwikkelingen: keuze voor productie van duurzame energie kan consequenties hebben voor stedelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het kader van de verkenning om deel van de woningbouwopgave over te nemen van de Rotterdamse regio.
- Er is een indirecte relatie met de pilot CO2 reductie, waarbij braakliggende landbouwgronden worden beplant om de uitstoot van CO2 te reduceren en om bodem te voeden met nutriënten.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard (SOHW): Gerard den Boer, Hans Flieringa Provincie: Han Weber

Trekkende partij: Hoeksche Waard en HWL

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland, HoekscheWaardDuurzaam, Ruimtelijk Kwaliteitsteam Hoeksche Waard, (bureau dat wordt ingeschakeld om het proces te begeleiden, onderzoek uit te voeren),LTO

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: mei 2017 – december 2018

Planning / mijlpaal:

Kennismaking CO2 module: februari 2017

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Foodlab/ Huis van de Voeding



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

De Hoeksche Waard (aangevuld met opleidings-/educatieorganisaties) wil de handen ineen slaan om een centrale locatie te realiseren waarbij alle aspecten van voeding aan bod komen. Dit moet het zgn. “Huis van de Voeding” worden. Van het pure landbouwproduct in de agrosector tot de verwerking in de voedselindustrie tot eindproduct. Doel is om met het “Huis van de Voeding” de kloof tussen de voedingssector en de burger te verkleinen. Je kan voedsel en voeding in het Huis echt beleven. Maken, proeven, ruiken, voelen, bekijken. De kennis over en rond voeding willen we op deze manier verbeteren en ook jongeren warm maken voor een opleiding en job in de agro-voedingssector.

- Meerwaardecreatie zal optreden op diverse niveaus (educatie, sociaal-maatschappelijk burger-boer / stad- platteland, volksgezondheid, biodiversiteit, eco-systeemdiensten en imago agro-/voedselsector, aansluiting arbeidsmarkt onderwijs en food)
- Door de gezamenlijke aanpak van de partners kan de kennisdeling binnen een “breed publiek” worden weggezet.
- Door een slimme combinatie aan functies kan het “Huis van de Voeding” het centrum worden voor aanverwante initiatieven/organisaties (trainingen, bijeenkomsten/overleggen, symposia, voorstellingen, flex.plekken organisaties).

Om dit uiteindelijke doel te realiseren moet er eerst een businessplan worden opgezet. Resultaat is een opgesteld businessplan

Beleidskaders:

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Afgerond businessplan in 2017

Relatie met andere projecten:

. Projecten uit de Landschapstafel duurzame innovatieve landbouw

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Paul Boogaard

Trekkende partij: SOHW

Overige partijen: LTO/Veldleeuwierik. Evt. onderwijs en gemeente Rotterdam (foodcluster)

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 1 jaar

Planning / mijlpaal:

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):
--

Groene Cirkel innovatieve duurzame landbouw



Hoeksche Waard



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel: Samen willen we een vitale 'Groene Cirkel' ontwikkelen voor een toekomstbestendige en vitale landbouwsector. De innovatieve en duurzame landbouw biedt kansen voor een transitie naar een biobased en circulaire economie. Onder meer door duurzame en slimme bedrijfsvoering, gebruik en betere benutting van natuurlijke grondstoffen en landschap, produceren van gezonde en klimaat neutrale producten in relatie tot de consument. Voor de ontwikkeling van het netwerk zal samen met de partners een verkenning worden gedaan, met daarin een inventarisatie van de potentiële netwerkpartners en het opstellen van een strategie en stappenplan. Voor de ontwikkeling van het netwerk richting een Groene Cirkel Innovatieve en Duurzame Landbouw zal de verbinding worden gezocht met nieuwe dragende ketenpartners.

Denk bijvoorbeeld aan de provincie Noord-Brabant die zich ook sterk inzetten voor de ontwikkeling van Duurzame Landbouw: '*De provincie Noord-Brabant wil in 2020 tot de meest innovatieve, duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa behoren*'. Netwerken zoals Biobased Delta, waar overheden, kennis en ondernemers werken aan de versnelling van een biobased economy. Of denk aan grote handelsorganisatie als Combilo en supermarktketens als Jumbo.

Een netwerk met partners vanuit de hele keten (ondernemers, ondernemers- verenigingen/ collectieven, handelsorganisaties, supermarktketens en multinational voedselproducenten), de onderzoek/ onderwijs (hogescholen, universiteiten), financiers (banken) en overheden (gemeenten, waterschappen, provincies en ministeries).

Verder zal het netwerk zich blijven richten op de hulpvraag van initiatieven in de regio Hoeksche Waard en Goeree Overflakkee en de verbinding van partners door het organiseren van netwerkbijeenkomsten.

Beleidskaders:

Subsidieregeling POP 3

Er is geen financiering vanuit het budget voor de landschapstafels. Gestreefd wordt de volgende fase (Groene Cirkel Akkerbouw) vanuit POP3 te financieren.

Subsidieregeling Regionale Netwerken

Met de subsidieregeling regionale netwerk topsectoren wil de provincie binnen deze pijlers het organiserend vermogen van de topsectoren (met uitzondering van creatieve industrie) en hun

cross-overs versterken. Met deze regeling wordt het vormen van netwerken op Zuidvleugel niveau gestimuleerd, deze regeling is niet van toepassing op een lager schaalniveau.
<http://www.zuid-holland.nl/loket/subsidies/@10082/regionale-netwerken/>

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Relatie met andere projecten:

- Relatie met duurzame landbouw: dit netwerk wordt vanuit de landschapstafel getrokken.
- Gebiedsprogramma Goeree Overflakkee: Vanuit het gebiedsprogramma is Duurzame Landbouw opgenomen binnen de speerpunten van het programma. Vanuit het programma is zowel als vanuit de gemeente als de provincie procesgeld gereserveerd per jaar.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Han Weber, Hoeksche Waard (SOHW): Paul Boogaard

Trekkende partij: Provincie Zuid Holland

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland, HoekscheWaardDuurzaam, Ruimtelijk Kwaliteitsteam Hoeksche Waard, (bureau dat wordt ingeschakeld om het proces te begeleiden, onderzoek uit te voeren), LTO

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: mei 2017 – december 2018

Planning / mijlpaal:

- Ambitiedocument/ wervend verhaal **11 mei**
- Initiatieven en projectenportfolio **eind mei**
- Netwerkbijeenkomst landschapstafel, (onderdeel bijeenkomst van de Zuid-Hollandse Voedsel familie). **11 mei**
- Kennisbijeenkomst Subsidies i.s.m. LTO Noord, gemeente Goeree- Overflakkee en Taakteam Duurzame Landbouw (PZH) **Q2**
- Resultaten verkenning **Q2/ begin Q3**

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Opgaven Energie

Impact van de energietransitie



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel: In beeld brengen van de procesmatige en ruimtelijke impact van een energieneutraal eiland, betrokkenheid en draagvlak van stakeholders vergroten.

Productie, distributie en opslag van duurzame energie hebben hun invloed op de ruimte door hun verschijningsvorm en de fysieke plek die ze innemen. Onderzocht wordt wat het effect is van diverse maatregelen om de ambitie energie neutrale Hoeksche Waard in 2040 te halen. De kansen en mogelijkheden worden onder meer in beeld gebracht door het ontwikkelen van een warmtekansenkaart. De kaart laat zien welke mogelijkheden er zijn om aan de verwarmingsvraag te voldoen. Er worden diverse mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie onderzocht, zoals windenergie en zonne-energie. Door middel van ateliers worden mogelijkheden en de ruimtelijke impact van verschillende maatregelen in beeld gebracht.

Om de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn te halen, zijn veel partijen nodig. Niet alleen overheden, maar ook het maatschappelijk middenveld en natuurlijk de inwoners van de Hoeksche Waard spelen een grote rol bij het behalen van de ambitie. Er wordt daarom gekozen voor een zorgvuldige procesmatige aanpak. Dit door verschillende partijen en stakeholders vanaf het begin te betrekken en draagvlak te creëren.

Het proces van het onderzoek wordt begeleid door Over Morgen. Belangrijk doel van het proces is het organiseren van betrokkenheid en het creëren van draagvlak onder alle deelnemende partijen. Daarnaast wordt een bureau ingeschakeld om de ruimtelijke impact in beeld te brengen. Nadat de ruimtelijke impact in beeld is gebracht worden er verschillende scenario's in beeld gebracht wat het betekent om energieneutraal te worden. Op basis van de verschillende scenario's kunnen keuzes gemaakt worden.

Beleidskaders:

Energievisie Hoeksche Waard 2016-2020, Regionaal Uitvoeringsprogramma Energievisie 2016-2020, Visie ruimte en mobiliteit, Verordening ruimte.

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Het resultaat van deze opgave is een kaart waarop de ruimtelijke impact van alle kansen en mogelijkheden om energieneutraal te zijn, in beeld is weergegeven.

De kaart wordt onderbouwd door een theoretisch kader.

Op basis van de kaart en het theoretisch kader worden verschillende scenario's ontwikkeld.

Op basis van deze verschillende scenario's wordt een keuze gemaakt in inzet en uitvoering. Dit in overleg/afstemming met de verschillende partijen.
Bureau Over Morgen begeleidt het gehele proces en betrekken alle relevante stakeholders bij het proces.

Relatie met andere projecten:

- Relatie met duurzame landbouw: er moeten uiteindelijk keuzes gemaakt worden of en in hoeverre landbouwgronden gebruikt worden voor productie van duurzame energie.
- Ruimtelijke ontwikkelingen: keuze voor productie van duurzame energie kan consequenties hebben voor stedelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het kader van de verkenning om deel van de woningbouwopgave over te nemen van de Rotterdamse regio.
- Dan is er een indirecte relatie met de pilot CO2 reductie, waarbij braakliggende landbouwgronden worden beplant om de uitstoot van CO2 te reduceren en om bodem te voeden met nutriënten.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Han Weber, Hoeksche Waard (SOHW): Gerard den Boer

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland, HoekscheWaardDuurzaam, Ruimtelijk Kwaliteitsteam Hoeksche Waard, (bureau dat wordt ingeschakeld om het proces te begeleiden, onderzoek uit te voeren)

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: november 2016 – december 2017

Planning / mijlpaal:

Kaart met theoretische onderbouwing:	medio 2017
Ontwikkelen van verschillende scenario's:	november 2017
Keuzes inzet en uitvoering:	eind 2017

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Start van het project januari 2017. Het kwaliteitsteam Hoeksche Waard wordt betrokken bij de ateliers. Naast Over Morgen wordt een bureau geselecteerd dat de ruimtelijke impact in beeld gaat brengen en de scenario's gaat uitwerken. Start onderzoek: februari 2017

Faciliteren lokale initiatieven (bottom-up) op gebied van wind en zon



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Faciliteren van bottom-up initiatieven door partijen die een bijdrage leveren aan de gestelde ambitie van een energie neutrale Hoeksche Waard in 2040, door partijen in een vroeg stadium bij elkaar te brengen en draagvlak te creëren bij provincie en de regio. De initiatieven moeten passen binnen de keuzes die gemaakt zijn in het kader van de ruimtelijke impact (opgave 1) en planologische beleidskaders. Afsgesproken is dat er geen nieuwe grote windlocaties worden toegevoegd voor zover ze niet al zijn opgenomen in de VRM. Lokale initiatieven worden wel meegenomen.

Beleidskader: Energievisie Hoeksche Waard 2016-2020, Regionaal Uitvoeringsprogramma Energievisie 2016-2020, Visie ruimte en mobiliteit, Verordening ruimte.

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Deze opgave is niet eindig. Ieder initiatief wordt individueel bekeken. De kaart met de ruimtelijke consequenties, de theoretische onderbouwing en de keuzes uit de verschillende scenario's vormen het uitgangspunt.

Relatie met andere projecten:

- Er ligt een directe relatie met duurzame landbouw en de voedselproductie van de Hoeksche Waard. Het opwekken van energie kost ruimte en dit gaat ten koste van landbouwproductie.
- Er ligt een relatie met de energieagenda (demografische opgaven)

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Han Weber, Hoeksche Waard (SOHW): Gerard den Boer

Trekkende partij: Hoeksche Waard (SOHW: projectleider Energie en Klimaat)

Overige partijen: Provincie: Suzanne Ootes (lokale initiatieven), Martijn Hildebrand en Anja Kerklaan (gebiedsregisseur)
Hoeksche Waard: Martin Roobol, Ilse Voogt, Jurjen Verhage (onderdeel zonnevelden), RO-medewerker betreffende gemeente
Maatschappelijk Middenveld: Henk van den Berg van HoekscheWaardDuurzaam
Miranda Reitsma: Kwaliteitsteam HW (onderdeel ruimtelijke kwaliteit)
Initiatiefnemers

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: Start project: November 2016

Planning / mijlpaal:

Het gaat bij deze opgave om lokale initiatieven. Dit project is daardoor niet eindig.

Wel zijn er 2 initiatieven voor zonneweiden. Het is de bedoeling dat deze twee initiatieven meedoen met de SDE subsidie van maart 2017.

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Voor zonne-energie zijn er in de afgelopen periode twee initiatieven binnengekomen.

Eén initiatief richt zich op het glastuinbouwconcentratiegebied, grenzend aan de vloeivelden van de Suikerunie in Puttershoek en het andere initiatief betreft percelen van Kleinjan's Aardappelhandel in Goudswaard. Het gaat bij Kleinjan om 23,5 hectare. Deze beide initiatieven worden verder uitgewerkt zodat de initiatieven kunnen worden ingebracht voor de SDE subsidie van september 2017.

Daarnaast zijn er nog 6 initiatieven binnengekomen bij gemeente Binnenmaas. Voordat er een uitspraak wordt gedaan over deze initiatieven, moet eerst het onderzoek naar de ruimtelijke impact zijn afgerond en keuzes gemaakt zijn over de verschillende scenario's. Er wordt vervolgens bekeken in hoeverre de initiatieven passen binnen de gekozen scenario's.

Postcoderoos



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel: Met het postcoderoos-project (zonnepanelen op maatschappelijk vastgoed) **krijgen lokale bewoners de mogelijkheid gezamenlijk in een coöperatie of vereniging van eigenaren te investeren in duurzame energie.** In ruil hiervoor krijgen de deelnemers een korting op de energienota. Doel is om zoveel mogelijk inwoners van de Hoeksche Waard te laten meedoen met de postcoderoos.

Beleidskader:

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

In 2017 is de eerste locatie postcoderoos opgestart.

Het eindproduct bestaat eruit dat alle mogelijke locaties in de Hoeksche Waard zijn benaderd om mee te doen met de postcoderoos en zijn uitgevoerd.

Relatie met andere projecten: Er zijn geen directe relaties met andere opgaven uit dit gebiedsprogramma.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard (SOHW): Gerard den Boer, Provincie: Han Weber,

Trekkende partij: Henk van den Berg van HoekscheWaardDuurzaam

Overige partijen: Provincie Zuid-Holland, SOHW, gemeenten Hoeksche Waard,

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2017 - 2020

Planning / mijlpaal:

Ambitie is om in 2017 op een eerste locatie het postcoderoos-project te starten.

Het project ken geen eindtermijn. Het is een doorlopend project.

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Vorbereidingen zijn genomen, partijen voor de eerste locatie worden binnenkort benaderd waarna het concept kan worden uitgerold.

Opgaven Bereikbaarheid

Capaciteit A29 / Corridor Rotterdam - Antwerpen



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Voor de ontsluiting van de Hoeksche Waard van en naar de omliggende regio's en voor een duurzame economische toekomst van HW is een goede doorstroming op het HWN essentieel. Op lokaal/regionaal niveau onderzoekt de regio Hoeksche Waard met de provincie hoe in een voltooiing en optimalisering van de noord-zuidverbindingen ten oosten en ten westen van de A29, een duurzame oplossing voor de doorstroming van regionaal verkeer enerzijds en het waarborgen van de leefbaarheid in de dorpen en langs de dijken in de Hoeksche Waard anderzijds kan opleveren.

Beleidskaders:

Regionaal verkeer en vervoerplan, Visie Ruimte en Mobiliteit, Sociaal-economische visie Hoeksche Waard

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Provincie Zuid-Holland en o.a. regio Hoeksche Waard zetten in op het versterken van de Corridor Rotterdam-Antwerpen. Daarvoor start de provincie Zuid-Holland met o.a. de provincies Zeeland, Noord-Brabant en VNO-NCWwest een MIRT-onderzoek voor de hele corridor. We werken daarbij toe naar een bestuurlijk moment met betrokken partijen.

De Hoeksche Waard stelt hierbij een goede doorstroming op de A29 centraal. Als ontwikkelrichting denkt de Hoeksche Waard aan een mogelijke verbreding van de A29 en een hernieuwd onderzoek naar de A4 Zuid, als onderdeel van de corridor Rotterdam – Antwerpen, met een passende ontsluiting voor de Hoeksche Waard.

Relatie met andere projecten:

Goede en betrouwbare infrastructuur is een belangrijke randvoorwaarde voor een vitale provincie/regio en daarmee vitale dorpen. In economische zin heeft een goede bereikbaarheid van de Hoeksche Waard effect op het vestigingsklimaat en daarmee in investeringen die in de dorpen gedaan worden. In sociale zin heeft een goede bereikbaarheid effect op een aantrekkelijk woongebied dat een snelle ontsluiting heeft richting het stedelijk gebied. Het onderzoek naar de doorontwikkeling van de vorkenstructuur en de inzet op de corridor Rotterdam-Antwerpen zijn op elkaar afgestemd.

2. Partners
Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Floor Vermeulen, Hoeksche Waard: Harry van Waveren
Trekkende partij: Provincie Zuid-Holland
Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, Havenbedrijf Rotterdam, VNO NCW-west, TLN, EVO, Havenbedrijf, betrokken regio's en provincies, OHW
3. Planning en mijlpalen
Looptijd project: 2016 >
Planning / mijlpaal: <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeksfase corridor Rotterdam – Antwerpen Q2 2017 afgerond. - Q2 2017 bestuurlijk moment voor vervolgtraject corridor Rotterdam – Antwerpen.
Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie): In het bestuurlijk overleg MIRT van 13 oktober 2016 is afgesproken dat ook het ministerie van IenM hieraan meewerkt. In vervolg hierop is Provincie Zuid-Holland een onderzoek gestart naar de Bereikbaarheidsopgave irt. de Ruimtelijk-Economische problematiek in de corridor Rotterdam – Antwerpen.

Doorontwikkeling vorkenstructuur



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

De regio Hoeksche Waard ziet in een voltooiing en optimalisering van de vorkenstructuur een duurzame oplossing voor de doorstroming van regionaal verkeer enerzijds en het waarborgen van de leefbaarheid in de dorpen en langs de dijken in de Hoeksche Waard anderzijds.

Beleidskaders:

Regionaal verkeer en vervoerplan, Visie Ruimte en Mobiliteit, Sociaal-economische visie Hoeksche Waard

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

De regio brede aanpak moet er toe leiden dat er duurzame/ toekomst vaste investeringen in de infrastructuur van de Hoeksche Waard worden gedaan. Het vestigings- en woonklimaat kan worden verbeterd als er een oplossing komt voor de nu ervaren en toekomstige te verwachten verkeersproblematiek. In de eerste fase wordt toegewerkt naar een effectenstudie die moet leiden tot concrete projecten met een regionale financiering van de vorkenstructuur. Concreet wordt ingezet op de opwaardering van de noord-zuid verbindingen ten westen en oosten van de A29 en de doorstroming op de N217.

Relatie met andere projecten:

- Corridor Rotterdam – Antwerpen
- Ontwikkelingen rondom recreatie en toerisme en de bereikbaarheid daarvan.
- De verschillende demografische opgaven rondom een vitale regio waar een goede infrastructuur een van de randvoorwaarden is voor sociaal – economische groei.
- Renovatie van de Heinenoordtunnel medio 2020-2022.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard: Harry van Waveren, Provincie: Floor Vermeulen

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, Waterschap Hollandse Delta, Ondernemersvereniging Hoeksche Waard

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2016 >

Planning / mijlpaal:

- Maart 2017 gunning en afronding aanbesteding effectenstudie vorkenstructuur
- 4de kwartaal 2017 afronding effectenstudie vorkenstructuur
- Vanaf 4de kwartaal 2017 besluitvorming en afhankelijk daarvan een vervolgproces voor de doorontwikkeling / realisatie van de vorkenstructuur.

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Eind 2016 heeft SOHW in afstemming met de Provincie Zuid-Holland en het waterschap Hollandse Delta een gezamenlijke opdracht geformuleerd voor een effectenstudie naar de doorontwikkeling van de vorkenstructuur in de Hoeksche Waard en zijn de financiële middelen door de provincie en SOHW beschikbaar gesteld. Het pfo economie SOHW heeft op 9 maart jl. het gunningsbesluit genomen voor de uitvoering van het onderzoek.

Verbeteren openbaar vervoer



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Wij werken samen aan de verbetering en toegankelijkheid van het openbaar vervoer binnen de Hoeksche Waard en met het omliggende stedelijke gebied. Het doel is te zorgen voor het verhogen van het gebruik van het OV. Een goed functionerend OV netwerk, waarbij diverse vormen van mobiliteit gekoppeld en op elkaar worden afgestemd is daarbij van belang.

Beleidskaders:

Regionaal verkeer en vervoerplan, Visie Ruimte en Mobiliteit

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

1. Onderzoeken van een Randstad-net (R-net) verbinding richting Oud-Beijerland. Wordt door projectorganisatie van R-net (provincie) in samenwerking met de regio opgepakt.
2. Onderzoeken van mogelijke verdere verbetering van (hoogwaardig) openbaar vervoer binnen de Hoeksche Waard en koppeling met het doelgroepenvervoer.
3. Versnelde doorstroming van het openbaar vervoer op de A29 door het inzetten van de vluchtstrook/langzaamverkeertunnel bij alledaagse/incidentele stremmingen en gesloten Heinenoordtunnel.
4. Actieplan voor het verbeteren van de overstappunten van fiets/auto naar het openbaar vervoer

Relatie met andere projecten:

- De verschillende demografische opgave rondom een vitale regio waar een goede infrastructuur een van de randvoorwaarden is voor sociaal – economische groei.
- Renovatie van de Heinenoordtunnel medio 2020-2022.
- Hospitality locatie als overstap op OV.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard: Harry van Waveren, Provincie: Floor Vermeulen

Trekkende partij: Provincie / Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat,

Waterschap Hollandse Delta, Vervoersmaatschappijen

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2016 >

Planning / mijlpaal:

- Haalbaarheidsonderzoek verdere verbetering HOV in de Hoeksche Waard in 2017
- R-Net verbinding richting Oud-Beijerland in 2017
- Doorstroming OV op A29, gesprekken RWS eind 2016 gestart
- Actieplan overstappunten medio 2017 gereed, daarna uitvoering.

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Er lopen gesprekken met RWS over de renovatie van de Heinenoordtunnel en de koppelkansen voor de versnelde OV verbindingen richting het stedelijk gebied.

Fietspadenplan Hoeksche Waard



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Zorgen voor een goed sluitend fietspadennetwerk tussen de dorpen onderling en met de omliggende gebieden voor het verbeteren van de verkeersveiligheid (o.a. schoolgaande jeugd) en het bieden van een basisnetwerk voor recreatieve activiteiten.

Beleidskaders:

Regionaal verkeer en vervoerplan, Visie Ruimte en Mobiliteit

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

1. Geactualiseerd en geprioriteerd Fietspadenplan Hoeksche Waard
2. Aanleggen 'hollandse banen' (voorheen Slowlanes MRDH) tussen Rotterdam en de Hoeksche Waard.

Relatie met andere projecten:

Dit project heeft een relatie met de regionale projectgroep verkeersveiligheid en met het onderdeel recreatie en toerisme binnen dit programma.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard: Harry van Waveren, Provincie: Floor Vermeulen

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, Waterschap Hollandse Delta, Ondernemersvereniging Hoeksche Waard, platform recreatie en toerisme HW, MRDH.

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2016 >

Planning / mijlpaal:

- Start actualisatie en prioritering fietspadenplan Hoeksche Waard 1^{de} kwartaal 2017
- 2^{de}/3^{de} kwartaal 2017 besluitvorming over concretisering tracés en mogelijke realisatie geprioriteerde fietspaden.
- Hollandse Banen n.t.b.

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Gemeente Strijen heeft eind 2016 unaniem een motie aangenomen om voorbereidingen te

treffen voor de realisatie van het fietspad Strijen – Oud-Beijerland.

Hospitality service Hoeksche Waard



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Langs de corridor Rotterdam-Antwerpen zijn er onvoldoende faciliteiten voor het parkeren vrachtwagens en daaraan gerelateerde diensten. Wij werken samen aan het realiseren van een hospitality service voor de transportsector in de Hoeksche Waard. Doel daarbij is de faciliteiten langs corridor Rotterdam-Antwerpen te vergroten en de overlast van parkerende vrachtwagens in de kernen te verminderen.

Beleidskaders:

Regionaal verkeer en vervoerplan, Visie Ruimte en Mobiliteit

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Er wordt een marktonderzoek uitgevoerd om de vraag naar een hospitality service in de Hoeksche Waard en binnen de corridor Rotterdam – Antwerpen inzichtelijk te maken. Het gaat hierbij om een tankstation, parkeerplaats vrachtwagens, P&R en verblijfs- en restaurantfunctie.

Relatie met andere projecten:

- Versterking van de corridor Rotterdam – Antwerpen
- Verminder overlast van parkerende vrachtwagens in de dorpen/op lokale bedrijventerreinen.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard: Harry van Waveren Provincie: Adri Bom

Trekkende partij: Ondernemersvereniging Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, Waterschap Hollandse Delta.

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2016 >

Planning / mijlpaal:

- Marktverkenning start medio 2017 en afhankelijk daarvan een vervolgproces.

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

De ondernemersvereniging Hoeksche Waard is met enkele investeerders/ondernemers in gesprek. Rijkswaterstaat gaat een verkenning uitvoeren vrachtwagenparken langs de

corridor Rotterdam – Antwerpen. Gezocht wordt naar koppelingen.

Het versterken van de recreatieve mogelijkheden in de Hoeksche Waard



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel: Het versterken van de natuur en de recreatieve mogelijkheden (onder meer op het gebied van verblijfsrecreatie en natuurbeleving) om de regio een belangrijke economische impuls te geven.

Numansdorp Rond Fort Buitensluis/Molenpolder

Vanuit het Masterplan Numansdorp Zuid heeft dit gebied de potentie voor ontwikkelingen voor zowel dag- als verblijfsrecreatie gecombineerd met wonen tussen de twee havens aan het Hollandsch Diep. Onze inzet is om de ambities uit het masterplan samen verder te verkennen. Onderwerpen in de verkenning zijn:

- Aankoop van RVB perceel. Dit is cruciaal in de ontwikkeling.
- Aspecten als financiering restauratie/exploitatie
- Herbestemming, bodemsanering, explosievenruiming, Natura2000, werkzaamheden op of nabij primaire waterkering zijn aan de orde.
- Mogelijke relatie met de Erfgoedlijnen van de provincie en Waterpoort. Provincie liet reeds een studie uitvoeren naar de geschiedenis en ontwikkelingsscenario's van Fort Buitensluis.
- Inclusief recreatieve ontwikkeling van de Molenpolder en de havens van Numansdorp

Spuimonding en Tiengemetten

Voor de Hoeksche Waard West liggen plannen voor ontwikkelingen klaar. Delta Natuur wordt ontwikkeld voor recreatie en daarmee een stimulans voor de lokale economie. Opgave is om te verkennen wat de mogelijkheden zijn voor verblijfsrecreatie in combinatie met Deltanatuur.

Opgaven:

Piershil en Swaneblake

Kansrijk is een open verbinding naar het Spui waardoor het dorp Piershil weer recreatief toegankelijk wordt via het water. De sluis vormt een bijdrage als inlaatpunt van zoet water (opgave) voor het achterliggende landbouwgebied en krekeland. De sluis en de ontwikkeling van het havenkanaal bieden kansen voor recreatie en natuurontwikkeling. De gemeente zoekt kansen om de sluis te realiseren.

Ontwikkeling van het gebied sluit aan op wens om vanaf de sluis een slow-lane (fietspad) te ontwikkelen in de richting van Tiengemetten.

Leenherenpolder

Momenteel worden hiervoor onder meer door de gemeente, het Havenbedrijf, ARK natuurontwikkeling, Hoekschewaards landschap, agrariërs en bewoners ontwikkelschetsen gemaakt.

Er spelen verschillende belangen (natuur, recreatie, economie, landbouw).

Ontsluiting Tiengemeten

De huidige toegangsweg naar Tiengemeten geeft veel overlast voor de bewoners van Nieuwendijk. Natuurmonumenten zoekt naar oplossingen door ondermeer buitendijks een route te realiseren. De ontsluiting vanaf de A29 naar Nieuwendijk met een weg om de woonkern zou nader onderzocht moeten worden.

Hitsersekade

Impuls om meer recreatie te ontwikkelen.

-De ligging binnen / aan Natura 2000 gebied geeft beperkingen.

Er waren plannen voor een aantal luxe woningen. Daar is de raad niet mee akkoord gegaan.

-Er is sprake van de aanleg van een steiger waarbij wordt samengewerkt met het havenbedrijf Rotterdam. Er wordt gesproken over hergebruik van steigermateriaal. Ook is er de wens voor een grote steiger voor grotere boten (driemasters) die moeten wachten voordat ze de Haringvlietbrug kunnen passeren.

Strijensas

Impuls om meer recreatie te ontwikkelen. Kansen liggen vooral in het nog beter toegankelijk maken en in het vergroten van de belevingswaarde. Strijensas sluit aan op de Deltapontjes. Vanuit de haven is er de directe aansluiting op het natuurgebied.

De opgave is erop gericht om het gebied Strijensas aan de zuidrand van de Hoeksche Waard als onderdeel van de Delta te ontwikkelen tot een recreatief gebied voor de inwoners van Zuid-Holland. Verkend wordt welke potenties het gebied nog meer kan bieden om de aantrekkelijkheid te vergroten.

Noordrand Hoeksche Waard: Polder De Buitenzomerlanden

De ontwikkeling is gekoppeld aan nieuwe kansen voor natuur.

Opgaven:

-De ontwikkeling van windmolens heeft er voor gezorgd dat het proces van de gebiedsontwikkeling tot stilstand is gekomen. Opgave is een verkenning te doen naar verblijfsrecreatie. De Buitenzomerlanden zijn en blijven aangewezen als windlocatie.

-Gronden bestaan uit opgespoten gronden met bagger/havenslib.

Concreet is er vanuit de provincie meedenkkracht nodig om deze ontwikkelingen verder te brengen.

Beleidskaders:

Visie ruimte en mobiliteit, Verordening ruimte, Natura 2000, landschapstafel Haringvliet

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Ntb

Relatie met andere projecten:

- Relatie met bereikbaarheid: In relatie tot toegankelijkheid van de gebiedsontwikkelingen.
- Duurzame landbouw: Verbinding leggen tussen het agrarische landschap en de recreatie en natuurgebieden. Verbinding landschapstafels Haringvliet en duurzame Landbouw

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Hoeksche Waard (SOHW): Paul Boogaard, Provincie: Han Weber

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland, Ruimtelijk Kwaliteitsteam Hoeksche Waard, WNF, havenbedrijf Rotterdam, OHW

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: april 2017 tot ..
Planning / mijlpaal: Ntb
4. Projectorganisatie

Stad-land verbinding / routenetwerken



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel: Het verbeteren van de verbinding tussen stad en land.

Inzet op het realiseren van een goede verbinding tussen stad en land. Hierbij zetten we in op uitbreiding van het fijnmazige netwerk van de Deltapontjes in aansluiting op waterbus (Centrale as). Waarbij het natuurgebied van wereldklasse NL Delta Haringvliet Biesbosch over het water goed bereikbaar wordt. Dit netwerk moet een belangrijke verbinding tussen Goeree-Overflakkee, Voorne Putten en West Brabant gaan opleveren. Daarnaast kan via het netwerk van de waterbus en de realisatie van enkele slow-lanes vanuit Rotterdam richting de Hoeksche Waard (en dus ook het Nationaal Park Biesbosch-Haringvliet) het grofmazige netwerk een belangrijke bijdrage leveren aan de regio. Op deze wijze wordt de stad-land verbinding verder versterkt.

Beleidskaders:

Visie ruimte en mobiliteit, landschapstafel Haringvliet

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Relatie met andere projecten:

- Relatie met bereikbaarheid: In relatie tot toegankelijkheid van de gebiedsontwikkelingen. En specifiek een relatie met het fietspadenplan Hoeksche Waard
- Relatie met de landschapstafel Haringvliet. De pilot waterbus wordt door de landschapstafel gefinancierd. Het netwerk van Deltapontjes wordt hier door de Hoeksche Waard ingebracht als agendapunt om gezamenlijk met de omliggende regio's en provincie op te pakken.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie Rik Janssen en Han Weber, Hoeksche Waard (SOHW): Paul Boogaard

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland, WNF, havenbedrijf Rotterdam, waterbus

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: april 2017 tot ..

Planning / mijlpaal:

ntb

4. Projectorganisatie

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Demografische opgaven

Anticipeerprogramma: Economische Agenda Hoeksche Waard



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

De voorwaarden en kansen verkennen voor een kwalitatieve groei die goed is afgestemd op de demografische veranderingen.

Beleidskaders:

Pact van de Waard, bedrijventerreinenstrategie

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

1. Er wordt een analyse gemaakt van de economische structuur van de Hoeksche Waard, die inzicht oplevert in de economische ambities van de regio, in termen van Bruto Regionaal Product. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de behoefte aan personeel en aan de vraag wie in die behoefte gaan voorzien. Daaruit volgt ten slotte de vraag: 'Welke eisen stelt dit aan het vestigingsklimaat (b.v. bereikbaarheid, woon- en leefklimaat) en het onderwijs?'
Vragen die in de verkenning beantwoord worden:
 - Hoe kan innovatie het best gestimuleerd worden in de aanwezige sectoren?
 - Waar is innovatie het meest kansrijk?
 - Hoe kunnen we onze positie in een aantal kansrijke niches nog verder versterken?
 - Welke cross-overs tussen sectoren zijn er zichtbaar?
 - Op welke terreinen zou het goed zijn relaties met andere regio's te verstevigen?
2. Het eindproduct is een concreet actieplan.

Relatie met andere projecten:

het project houdt rekening met alle relevante ontwikkelingen in de Hoeksche Waard, zoals:

- De samenwerkingsagenda van de provincie en het ministerie van Binnenlandse Zaken
- De eind 2014 vastgestelde regionale bedrijventerreinstrategie 2015-2030
- Verbinding met omliggende economische netwerken
- De innovatieve duurzame landbouw in de Hoeksche Waard (o.a. aanpak bodemkwaliteit, biodiversiteit biomassa, biobased economy, verbinding stad en land door voedselketens)
- Ontwikkelingen op het vlak van toerisme en recreatie

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Jan Waaijer

Trekkende partij: SOHW

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Ondernemersvereniging Hoeksche Waard, Pact van de Waard

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2017

Planning / mijlpaal:

- Oplevering project 2de helft 2017

4. Projectorganisatie

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Opdracht aan Public Result voor het opstellen van een Economische Transformatie-monitor is verstrekt.

Anticipeerprogramma: Oprichting economische werktank



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

De oprichting van een economische werktank. Topondernemers in de Hoeksche Waard denken en werken mee aan de versterking van de economische agenda in de Hoeksche Waard.

Beleidskaders:

n.v.t.

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

3. Oprichting economische werktank medio 2017
4. Opstellen programma werktank eind 2017

Relatie met andere projecten:

Opstellen van een economische agenda voor de Hoeksche Waard

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Adri Bom-Lemstra, Hoeksche Waard: Jan Waaijer

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, OHW

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 1^{ste} half jaar 2017

Planning / mijlpaal:

- Plan 2^{de} kw 2017 gereed
- Realisatie in 2017

4. Projectorganisatie

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Public Result stelt economische agenda op.

Anticipeerprogramma: Snel internet voor iedereen



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Het realiseren van een toekomstbestendige digitale infrastructuur in de Hoeksche Waard. Snel internet is inmiddels als water en elektriciteit primaire levensbehoeften. Vanwege marktfalen ontstaan er risico's voor uitsluiting van dunbevolkte gebieden.

Beleidskaders:

n.v.t.

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

5. Realiseren van snel internet voor de gehele Hoeksche Waard in 2017
6. Realiseren van een toekomstig bestendige digitale infrastructuur in 2020

Relatie met andere projecten:

Het versterken van de digitale infrastructuur is van groot belang voor de vitaliteit van de dorpen en het buitengebied.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Adri Bom-Lemstra, Hoeksche Waard: Paul Boogaard

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, OHW, inwoners

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 1^{ste} half jaar 2017

Planning / mijlpaal:

- Plan 2^{de} kw 2017 gereed
- Realisatie in 2017

4. Projectorganisatie

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Opdracht aan Dialogic voor opstellen realisatieplan HW

Anticipeerprogramma: Versterking regionale Detailhandelsstructuur



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Het versterken van de regionale detailhandelsstructuur. Deze staat door de veranderende bevolkingssamenstelling, groeiende internetverkoop en het gewijzigde consumentengedrag in de Hoeksche Waard onder druk. Samen met de detailhandel worden de opgaven in beeld gebracht en tot een gezamenlijk aanpak gekomen.

Beleidskaders:

n.v.t.

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

7. Opstellen van de regionale detailhandelsvisie
8. Opstellen van een uitvoeringsprogramma.

Relatie met andere projecten:

Het versterken van de detailhandelsstructuur is van groot belang voor de vitaliteit van de dorpen.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Adri Bom-Lemstra, Hoeksche Waard: Jan Waaijer

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Detaillisten, Ondernemersverenigingen

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 1^{ste} half jaar 2017

Planning / mijlpaal:

- Visie en uitvoeringsprogramma medio 2017 gereed
- Oprichting definitieve detailhandelsraad medio 2017

4. Projectorganisatie

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Opdracht aan Bro voor het opstellen van een detailhandelsvisie is verstrekt.

Anticipeerprogramma: Aanpak particuliere woningvoorraad



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Realiseren van een bestaande particuliere woningvoorraad dat aansluit bij de sterk vergrijzende bevolking. De Hoeksche Waard is reeds gestart met een bewustwordingscampagne onder de particuliere woningbezitters (Stap 1). De precieze effecten van de vergrijzing mede in kader van de grotere mate van eigen verantwoordelijkheid rondom zorg zijn nog onvoldoende in beeld. Dit kan leiden een extra volkshuisvestelijke opgave. Dit thema wordt in de regionale woonvisie uitgewerkt.

Beleidskaders:

Regionale woonvisie

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

9. Bewustwordingscampagne in 2017
10. Uitwerking thema in regionale woonvisie in 2017

Relatie met andere projecten:

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Provincie: Adri Bom-Lemstra, Hoeksche Waard: Piet van Leenen

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: Gemeenten in de Hoeksche waard, Provincie Zuid-Holland, Ondernemers, Inwoners

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 1^{ste} half jaar 2017

Planning / mijlpaal:

- Plan 1^{ste} kw 2017 gereed
- Realisatie in 2017

4. Projectorganisatie

Anticipeerprogramma: Kerngericht werken



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Waarom willen we kerngericht werken? In de filosofie van het kerngericht werken staan de 17 kernen in de HW centraal. Zij vormen samen het hart van de Hoeksche samenleving: de kern is de plek waar mensen wonen, werken en leven. Meer dan voorheen komt het aan op de zelfredzaamheid van onze inwoners om de vitaliteit van de kern te behouden. Voor het mobiliseren van deze energie is een omslag in het denken nodig. Zowel van ons - de lokale overheid - als van de bewoners. Als de zelfredzaamheid niet tot stand komt of achterblijft, leidt dit tot hogere zorgvragen bij de gemeenten en dus hogere kosten. Gemeenten moeten durven hun middelen steeds meer op de voorkant in te zetten om hogere kosten aan de achterkant te beperken. De vraag is waarom, hoe en wanneer wil de bewoner zelf zijn dorp maken en hoe draagt de overheid daar maximaal aan bij?

Hoe kunnen wij als gemeenten succesvol kerngericht werken? Het antwoord op deze vraag zit in de opdracht zoals de Denktank deze op dit moment formuleert: kernen stimuleren hun kracht te verkennen en een agenda voor de toekomst te formuleren en keyspelers en initiatieven in kernen kennen en deze in staat stellen hun verbinding optimaal te benutten.

Wat levert het nu op? Inzicht in de kracht van onze kernen, een toekomstagenda en een advies over de kaders waarbinnen de verbinding kan worden geoptimaliseerd.

Wat doet de kwartiermaker?

De behoefte om kerngericht te werken vraagt om inzicht in de kracht van onze kernen. Als dit inzicht bestaat (voorbereidingsfase) kunnen gemeenten gericht participeren in de samenleving. Welke keyspelers hebben we, wat doen ze, kunnen we de verbinding optimaliseren? Binnen welke kaders participeren wij? (implementatiefase).

Beleidskaders:

Pact van mijn Hart 2.0

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

- De taak van de kwartiermaker is om dorpskernen te stimuleren zelf een verkenning te doen naar de gesteldheid van hun dorp, hun talenten, missende verbindingen en een agenda voor de toekomst te formuleren.
- De taak van de kwartiermaker is ook om de kwaliteit van verbindingen in dorpskernen te stimuleren, daarbij Keyspelers en initiatieven in kernen te

onderkennen en deze mensen en initiatieven in staat te stellen om zelf hun verbinding optimaal te benutten. Dit begint vanuit de dagelijkse praktijk waarin inwoners en professionals handelen.

- De taak van de kwartiermaker is ook om de professionals bewust te laten zijn van hun eigen patronen, ze te stimuleren om nieuwe experimenten aan te gaan en te leren over nieuwe verhoudingen. Om eigen belangen te verbinden met een gezamenlijk belang en te stimuleren om onderdelen op te pakken die in ieders belang zijn maar niet tot niemands primaire taak horen. Uitlokken van verandervermogen en stimuleren van hun zelfsturendheid hierin.
- om de samenleving in alle kernen zichtbaar te maken en de condities te verkennen, te initiëren, te faciliteren en/of te versterken waaronder kernen zelf voor leefbaarheid en vitaliteit kunnen zorgen. Daarbij zet de kwartiermaker vooral de lokaal acterende partijen in hun kracht en stimuleert partijen verantwoordelijkheid te nemen in de uitvoering van initiatieven, ten einde hen optimaal toe te rusten om kerngericht te werken. Daarbij dienen partijen waar nodig ontschot te werken.

Relatie met andere projecten:

.

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Wethouder Arie Mol

Trekkende partij: SOHW

Overige partijen: Zorgwaard, HW Wonen, Stichting Welzijn HW

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: 2 jaar

Planning / mijlpaal:

Stand van zaken aanpak (afspraken tussen partijen, projectplan of startnotitie):

Besluit over het starten met kerngericht werken is genomen in de kerngroep Wonen Welzijn Zorg/ Pact van mijn Hart

Anticipeerprogramma: Verkenning woondruk R'dam



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Verkenning naar de mogelijkheden voor de Hoeksche Waard om een bijdrage te leveren in de woningdruk in de R'damse regio. Dit met als doel om de eigen vitaliteit en de juiste balans in de verschillende leeftijdscategorieën te stimuleren.

Beleidskaders:

Regionale woonvisie

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

- 1) Verkenning Companen naar de eventuele bijdrage van de HW (1^{ste} kwartaal 2017)
- 2) Resultaten verkenning verwerken in de regionale woonvisie 2017

Relatie met andere projecten:

2. Partners

Bestuurlijk opdrachtgever: Adri Bom-Lemstra (PZH) en Piet van Leenen (HW)

Trekkende partij: Hoeksche Waard

Overige partijen: PZH, marktpartijen, gemeenten R'damse regio

3. Planning en mijlpalen

Looptijd project: Half jaar, afhankelijk van resultaat onderzoek vervolgtraject vormgeven.

Planning / mijlpaal:

- Afronding verkenning 1^{ste} kwartaal 2017
- Afronding regionale woonvisie juli 2017

Anticipeerprogramma:



De kracht van de kernen



1. Doel en beoogde meetbare resultaten/effecten

Doel:

Samen met inwoners en andere partijen werken aan de leefbaarheid van de kernen

De Hoeksche Waard bestaat uit vijf gemeenten. De gemeenten zijn opgedeeld in een aantal kernen. Provincie en gemeenten willen de leefbaarheid in de kernen behouden en waar mogelijk versterken. Ten aanzien van de (sociale) leefbaarheid willen provincie en de gemeenten een vitale, sterke en solidaire samenleving realiseren. Hierbij horen de aanwezigheid van voorzieningen, maar ook veiligheid en kwaliteit van de ruimte spelen een rol. En ook de aanwezigheid van voldoende sociale kenmerken zoals steunstructuren, buurtcontacten en vormen van burenhulp en vrijwilligerswerk horen hierbij.

Kracht en kennis vanuit de samenleving is daarbij noodzakelijk. Dat vraagt om een belangrijke inzet en betrokkenheid van de bewoners, verenigingen, ondernemers en professionele instanties. De provincie en gemeenten willen niet alles zelf wil doen, maar zoekt de samenwerking zoekt met deze andere partijen. Iedere kern heeft een eigen karakter en eigen wensen en ideeën over de toekomst. Het is belangrijk om met de bewoners en andere partijen in gesprek te gaan om te onderzoeken welke specifieke aanpak en ondersteuning nodig zijn. Hierbij staat de inwoner centraal. Aan hen wordt gevraagd hoe zij denken de leefbaarheid in de kernen te behouden en te versterken.

Beleidskaders: Gebiedsagenda (omgevingsvisie), Visie ruimte en mobiliteit

Beoogde (meetbare) resultaten per mijlpaal en eindproduct:

Stap 1: De provincie heeft in heel Zuid-Holland onderzoek laten doen naar netwerken tussen gemeenten (op postcode). Dit onderzoek geeft inzicht in de relaties die er zijn tussen de kernen binnen de Hoeksche Waard en de relaties naar buiten. De analyse van dit onderzoek kan worden beschouwd als een nulmeting. De analyse wordt verwerkt in een specifieke rapportage van de Hoeksche Waard en de bijbehorende dorpen. Deze wordt in eerste instantie gedeeld met gemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Bij een gedeeld beeld over de uitkomsten volgt de volgende stap. (maart-mei 2017)

Stap 2: Op basis van de netwerkanalyse van Pieter Tordoir in combinatie met recent opgestelde visies als de detailhandelsvisie, economische agenda, gebiedsagenda, woonvisie etc wordt er een zogenaamd DNA profiel van iedere kern gemaakt. Samen met de bewoners wordt vervolgens een realistische beeld van de individuele kernen nu en in de toekomst geschetst (juni-oktober 2017)

Stap 3: In deze stap vindt de koppeling met het traject van de omgevingsvisie plaats. De analyse wordt gedeeld met de samenleving en vindt het gesprek plaats over de toekomst van de dorpen mede in onderlinge samenhang. De uitkomsten worden verankerd in de omgevingsvisie. (Eind 2017-medio 2018)

Relatie met andere projecten: Deze opgave heeft met alle andere projecten een relatie
2. Partners
Bestuurlijk opdrachtgever: Adri Bom-Lemstra (PZH) en Wilko van Tilborg (HW)
Trekkende partij: Hoeksche Waard en PZH
Overige partijen: bewoners, maatschappelijk middenveld, ondernemers, vereniging, gemeenten
3. Planning en mijlpalen
Looptijd project: Jaar, afhankelijk van resultaat onderzoek vervolgtraject vormgeven.
Planning / mijlpaal: <ul style="list-style-type: none"> - Afronding verkenning met bewoners en andere stakeholders 2^{ste} kwartaal 2017 - Acties juli t/m december 2017

Bijlage 2: Financieringstabel (indicatief)

Ter indicatie is hieronder een overzicht opgenomen van de gereserveerde/beschikbare middelen uit sectorale uitvoeringsprogramma's en vanuit derden. Het is een voorlopig overzicht die afhankelijk is van separate besluitvorming.

Overzicht is een indicatie van andere geldstromen ter financiering van concrete projecten

(=géén onderdeel van besluitvorming binnen dit programmaplan) :

Opgave	Begroting	Bijdrage SOHW	Dekking SOHW	Bijdrage provincie	Dekking provincie	Herkomst overige financiering
Thema: bereikbaarheid						
Vorkenstructuur effectenstudie	€60.000	€30.000	Begroting 2017	€30.000	mobiliteit onderzoeks budget	
Thema: duurzame landbouw						
Pilot regeneratieve landbouw en innovatieve ontwikkelingen	€412.000	n.t.b.		n.t.b.		€127.000 diverse partijen o.a.Veld-leeuwerik
Thema: Natuur en recreatie						
o.a. a)Struinroute/boardwalk Korendijkse Slikken b)Fort Buitensluis i.c.m. haven Numansdorp c)Kwaliteitsimpuls Tiengemeten d)Kwaliteitsimpuls Korendijkse slikken g)Deltapontjes/ Veerverbindingen	€1.555.000	n.t.b.		€582.500	Via landschapstafel Haringvliet	Partners Droomfonds, Gemeente Cromstrijen €685.000, SOHW
Thema: demografische opgaven						
Opstellen economische agenda HW	€37.500	€ 7.500	Begroting 2017	€30.000	Vanuit anticipeer-agenda	
Oprichting Economic Board	€25.000	€12.500	Begroting 2018	€12.500	n.t.b.	
Opwaarderen digitale infrastructuur	€120.000	€60.000	Begroting 2017	n.t.b.	n.t.b.	
Versterken regionale detailhandelstructuur	€50.000	€20.000	Begroting 2017	€30.000	Vanuit anticipeer-agenda	
Aanpak bestaande woningvoorraad	€50.000	€25.000	Begroting 2017	€25.000	Vanuit anticipeer-agenda	
Kerngericht werken	€80.000	€40.000	Begroting 2018	€40.000	n.t.b.	
Kracht van de kernen	€50.000	€25.000	n.t.b.	€25.000	n.t.b.	
Rood=nog geen totale dekking						

